

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken en de
staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu

Plaats en datum: Den Haag, 26 mei 2014
Betreft: Vragen t.b.v. het dertigledendebat over stikstofdepositie (n.a.v. de Regeling van
Werkzaamheden op 21 mei 2014)
Ons kenmerk: 2014Z09310/2014D18958

Tijdens de Regeling van Werkzaamheden van 21 mei 2014 heeft de Kamer besloten u een brief te verzoeken over het bericht dat de metingen van stikstofdepositie op natuur veel lager zijn ten behoeve van het dertigledendebat over hetzelfde onderwerp.

Het stenogram van het gedeelte van de Regeling van Werkzaamheden, waarin dit onderwerp is besproken, is inmiddels aan u doorgeleid. In aanvulling op het gestelde in het stenogram hebben onderstaande fractie(s) enkele vragen gesteld c.q. opmerkingen gemaakt. Ik verzoek u in uw brief ook deze vragen/opmerkingen te beantwoorden.

Vragen van de leden van de CDA-fractie

- Zou u nogmaals aan kunnen geven hoe de veronderstelde hoeveelheid ammoniak zich verhoudt tot de werkelijke hoeveelheid ammoniak die vervliegt?
- Hoeveel metingen naar ammoniak worden in Nederland uitgevoerd?
- Hoeveel ammoniak metingen vinden er in andere Europese landen (uitgesplitst per land) plaats?
- Hoe en waar worden de metingen naar ammoniak in Nederland toegepast?
- Welke foutenmarge kent de OPS-module van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) voor de bepaling van de jaarlijkse depositie van ammoniak op lokale schaal?
- Wat is de foutenmarge van het rekenmodel AERIUS?
- Hoe wordt de droge depositie in natuurgebieden gemeten?
- Kunt u een overzicht van de hoeveelheid "droge metingen" beschikbaar stellen?
- Kunt u verklaren waarom de berekende achtergronddepositie voor natuurgebieden afwijkt van de gemeten ammoniakconcentraties in diezelfde gebieden?
- Klopt het dat Denemarken een andere droge depositie onderzoeksmethode toepast dan Nederland? Hoe verhoudt de van Nederland afwijkende Deense onderzoeksmethode zich met het hanteren van hetzelfde Nationaal Emissiemodel voor Ammoniak (NEMA)?
- Bent u bereid om uitkomsten die uit het lopende (Mesdagfonds) onderzoek komen met betrekking tot de horizontale verspreiding te verwerken in de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)?

Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie

- Deelt u de conclusie dat er een groot verschil bestaat of kan bestaan tussen de berekende en gemeten stikstofdepositie?
- Hoe verklaart u dit verschil?
- Hoe is het mogelijk dat de berekeningen van de emissies kennelijk verspreid zijn over vele documenten (in het artikel worden 200 documenten genoemd)?

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.ez@tweedekamer.nl

- Welke berekeningen worden gebruikt als basis voor het beleid? Spelen de berekeningen van het RIVM daarbij een rol?
- Bent u bereid om de rekenmodellen nader tegen het licht te houden, zodat berekeningen en metingen meer met elkaar in overeenstemming zijn?
- Wat betekent de inhoud van dit artikel voor invoering van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)?
- Deelt u de conclusie van het artikel dat er geen meetbare effecten van emissiearme maatregelen kunnen worden waargenomen? Hoe verklaart u dat er geen effecten kunnen worden waargenomen?

Vragen van de leden van de SGP-fractie

- Is de veronderstelling juist dat Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en RIVM deze week met een rapport over de ontwikkeling van de ammoniakconcentratie en het effect van emissiebeperkende maatregelen naar buiten komen (bericht Leeuwarder courant, 23 mei jl.)? Zo ja, wanneer?
- Wat is de stand van zaken van het veldonderzoek naar ammoniakemissie en -depositie? Hoeveel budget wordt hier door de regering voor uitgetrokken? Is dit voldoende om de gewenste projectvoorstellen volledig en tijdig uit te voeren?
- Welke gegevens zijn bekend over de naleving van de regels met betrekking tot emissiearme stallen en emissiearme aanwending van mest?
- In hoeverre wordt bij het berekenen van de ammoniakemissie als gevolg van het uitrijden van mest gebruik gemaakt van het ALFAM-model? In hoeverre wordt rekening gehouden met geconstateerde overschatting van de ammoniakemissie door het ALFAM-model (Twigg et al., 2011, Agricultural and Forest Meteorology 151 p. 1497)?
- Hoe groot is het 'ammoniakgat', ofwel het verschil tussen de berekende en de gemeten ammoniakconcentraties, bij het Meetnet Ammoniak in Natuurgebieden?
- Wat betekent het feit dat in veel gebieden de gemeten ammoniakconcentratie, en dus waarschijnlijk ook de stikstofdepositie, sinds 1998 is toegenomen voor de onderbouwing van de Programmatische Aanpak Stikstof, de uitgifte van vergunningen aan de zogenaamde 'interim-uitbreiders' en de uitgifte van ontwikkelruimte?
- Is de veronderstelling juist dat vaatplanten, zoals grassen, pas ammoniak opnemen bij ammoniakconcentraties in de lucht boven de 8-10 microgram/m³ en dat bij lagere ammoniakconcentraties daarom nauwelijks sprake kan zijn van droge depositie?

U wordt vriendelijk verzocht uw brief en de beantwoording van deze vragen tijdig voorafgaand aan het dertigledendebat naar de Kamer te sturen.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,

M.C.T.M. Franke

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.ez@tweedekamer.nl